

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 143/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. augusta 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Š. P. a I. P., K., obaja zastúpení advokátom JUDr. P. K., K., vo veci porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 935/01 a Krajského súdu v Košiciach v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 149/05 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Š. P. a I. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. februára 2007 doručená sťažnosť Š. P. (ďalej len „sťažovateľ“) a I. P. (ďalej len „sťažovateľka“, alebo spolu ďalej len „sťažovatelia“) vo veci porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný

súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 935/01 a Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 149/05.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že 20. septembra 2001 podal sťažovateľ okresnému súdu návrh na začatie konania o neplatnosť kúpnej zmluvy. Následne okresný súd uznesením sp. zn. 28 C 935/01 z 28. januára 2003 povolil sťažovateľke vstup do konania. Podľa tvrdenia sťažovateľov *„Od podania návrhu vo veci uplynulo 5 a pol roka, ale vec doposiaľ nebola ukončená v dôsledku prietáhov na strane súdov, okresného aj krajského súdu, spôsobených pomalým postupom, nepružnosťou konania, nedostatočnou prípravou na jednotlivé pojednávania a v dôsledku toho zbytočným odročovaním pojednávania, bezdôvodnými veľkými časovými odstupmi medzi jednotlivými úkonmi súdov, naposledy bezdôvodným prerušením pojednávania odvolacím súdom do doby ukončenia trestného konania proti odporcom.“*

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti uviedli chronologicky úkony, ktoré vo veci vykonal okresný súd a krajský súd a vyslovili názor, že ich postupom došlo k zbytočným prietahom v konaní a že vec dosiaľ nebola vybavená. Z uvedených dôvodov žiadajú, aby ústavný súd o ich sťažnosti takto rozhodol:

„Základné právo Š. P. a I. P. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov upraveného v čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 935/01 a Krajského súdu Košice v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 149/05 porušené bolo.

Krajskému súdu v Košiciach prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 149/05 konal bez zbytočných prietáhov.

Š. P. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 24.000,- Sk, ktoré je Okresný súd Košice II povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Š. P. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 36.000,- Sk, ktoré je Krajský súd Košice povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

I. P. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 20.000,- Sk, ktoré je OS Košice II povinný jej zaplatiť a 30.000,-Sk, ktorú sumu je povinný zaplatiť KS v KE a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Š. P. (správne má byť P., pozn.) a I. P. priznáva náhradu trov právneho zastupovania vo výške 5.876,- Sk, na účet advokáta JUDr. P. K., K. do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu. “

K sťažnosti, ktorou sťažovatelia namietali porušenie svojho práva priznaného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu a krajského súdu, nepripojili doklad o tom, že využili prostriedky, ktoré im zákon na ochranu ich základného práva poskytuje, t. j., že podali predsedovi okresného súdu a krajského súdu sťažnosť na prietahy v konaní podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Na výzvu ústavného súdu z 15. marca 2007 právny zástupca sťažovateľov 10. apríla 2007 ústavnému súdu oznámil: *„ako to vyplýva zo základného spisu, nepodávali sme sťažnosť pre prietahy predsedom okresného resp. krajského súdu. Podávali sme však niekoľko žiadostí – urgencií na vytýčenie termínu pojednávania.“* Podľa skutočností uvedených právnym zástupcom v doplnení sťažnosti okresný súd vykonal vo veci rozsiahle dokazovanie a návrhu sťažovateľov vyhovel. Podľa názoru sťažovateľov krajský súd *„zbytočne spôsobil prietahy v konaniach tým, že dňa 29. 11. 2005 najprv pojednávanie odročil na neurčito za účelom vyžiadania trestného spisu z OÚV a ďalšie pojednávanie nariadil takmer až o 10 mesiacov na 14. 10. 2006, na ktorom rozhodol tak, že konanie sa prerušuje do ukončenia trestnej veci odporcov.*

Ani v prípade podania sťažnosti na prietahy predsedovi Krajského súdu v Košiciach, by predseda súdu nemohol tieto prietahy odstrániť, keďže nie je v jeho právomoci zasahovať do rozhodovania ani jemu podriadenému sudcovi, ktorý zbytočne prerušil konanie, hoci v spise bolo produkovaných dostatok dôkazov k tomu, aby mohol odvolací súd v merite veci rozhodnúť a vzhľadom k týmto vykonaným dôkazom zrejme aj potvrdiť prvostupňový rozsudok.

Z uvedených dôvodov, aj s poukazom na ust. § 53 ods. 1, 2 zák. o ústavnom súde sme názoru, že v danej veci sme napr. urgenciami a žiadosťami o vytýčenie termínu pojednávania pred OS i KS využívali všetky prostriedky dané nám zákonom na odstránenie prietahov v konaní a keďže odvolací súd rozhodol spôsobom (prerušil konanie), ktorý nemôže ovplyvniť ani predseda KS, treba mať za to, že v zmysle § 53 ods. 2 cit. zák. sú dané aj dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by ústavný súd nemal odmietnuť prijatie

sťažnosti, hoci priamo predsedom okresného a krajského súdu sme sťažnosť pre prieťahy nepodávali.

Žiadame teda, aby ústavný súd vo veci našej ústavnej sťažnosti naďalej konal a rozhodol v zmysle nášho návrhu“.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak [§ 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 28 C 935/01 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Co 149/05.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ústavný súd na základe svojej konštantnej judikatúry berie do úvahy to, že odmietnuť sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú možno aj takú, ktorá „vzhľadom na skutočnosť, že celková doba konania pred súdom..., ako aj postup zákonného sudcu nesignalizovali reálnu možnosť zbytočných prietáhov, a tým ani porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 109/03), alebo ktorej „argumenty v sťažnosti sťažovateľov uvedené, nepreukázali v čase podania sťažnosti takú intenzitu porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, aby bola sťažnosť prijatá na ďalšie konanie“ (II. ÚS 93/03), resp. že „na základe skutočností uvedených v sťažnosti nemožno postup súdu považovať za taký, ktorý by signalizoval pri predbežnom prerokovaní možné porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy“ (II. ÚS 131/03), alebo ak „ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom súdu a základným právom“ (napr. I. Ú 54/98, II. ÚS 214/05).

1. Ústavný súd zo sťažnosti sťažovateľov a zo súdneho spisu zistil, že konanie o neplatnosť kúpnej zmluvy začalo na okresnom súde 20. septembra 2001. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu konal v primeraných lehotách. Rozsudkom vo veci samej rozhodol na pojednávaní uskutočnenom 22. novembra 2004. Spis bol po podaných odvolaniach proti rozsudku predložený krajskému súdu síce až 13. mája 2005, ale to bolo spôsobené problémami s doručovaním zásielok odporcovi v 2. rade; spis sa od uvedeného dátumu nachádza na krajskom súde. Na základe uvedených skutočností ústavný súd konštatuje, že k prietahom v konaní vedenom okresným súdom nedošlo, lebo nie každý tzv. prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (porov. II. ÚS 57/01, I. ÚS 46/01, I. ÚS 48/03 a pod.) tak, ako to bolo aj v predmetnej veci.

2. Konanie vedené krajským súdom prebieha od 13. mája 2005. Vo veci boli dosiaľ uskutočnené dve pojednávania. Na poslednom pojednávaní uskutočnenom 14. septembra

2006 bolo konanie uznesením prerušené do právoplatného skončenia trestnej veci vedenej okresným súdom pod sp. zn. 8 T 74/05, výsledok ktorej bude mať vplyv na rozhodnutie krajského súdu o odvolaní, lebo sa v nej vykonáva grafické porovnanie sporných písomností na námietku samotných sťažovateľov.

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty účastníka konania (napr. I. ÚS 41/02). Tento účel spravidla nie je možné dosiahnuť po právoplatnom prerušení konania, ku ktorému došlo v súlade so zákonom. Ústavný súd v tejto súvislosti v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (mutatis mutandis I. ÚS 162/03) konštatuje, že prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ku ktorému došlo podľa hore uvedeného zistenia ústavného súdu v danom prípade ústavne konformným spôsobom) možno považovať za prekážku konania. Ak sa neodstráni prekážka prerušeného konania postupom predvídaným v Občianskom súdnom poriadku, nemôžu sa v prerušenom konaní vykonávať žiadne procesné úkony smerujúce k odstráneniu právnej neistoty účastníkov, a tým aj k naplneniu účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Preto ústavný súd nečinnosť krajského súdu v dôsledku existencie zákonnej prekážky jeho postupu neposudzuje ako zbytočné prietahy v odvolacom konaní (mutatis mutandis II. ÚS 3/03, I. ÚS 65/03).

S ohľadom na uvedené skutočnosti a v súlade so svojou doterajšou rozhodovacou činnosťou preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu a krajského súdu v napadnutých konaniach po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie základného práva sťažovateľov garantovaného čl. 48 ods. 2 ústavy, preto ústavný súd rozhodol o odmietnutí sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. augusta 2007